

Haemophilus influenzae

Haemophilus influenzae je pleomorfní gramnegativní tyčka. Dělí se podle sérotypu na skupiny a-f, z nichž nejnebezpečnější je skupina b. Virulentní kmeny mohou být původcem nebezpečných dětských epiglottitid, hnisavých respiračních infekcí či meningitid. Díky zavedení plošného očkování kojenců proti *H. influenzae* skupiny b u dětí prakticky vymizela invazivní hemofilová onemocnění.

H. influenzae byl původně pokládán za původce chřipky (nalezen v krvi u chřipkových epidemií), ale nemá s ní nic společného. Bakterie může nicméně nasedat ve formě superinfekce na již probíhající virové (chřipkové) onemocnění.

Morfologie

Fakultativně anaerobní, nepohyblivá, nesporulující gram-negativní kokoidní tyčinka, může tvořit řetízky. K růstu vyžaduje přítomnost růstových faktorů **X** (= hemin) a **V** (= NAD).

Kultivace

Tvoří malé kolonie „jako kapky rosy“, vyžaduje faktor X i V. Na krevním agaru roste jen v blízkosti stafylokoků nebo mikrokoků (= **satelitismus**, dostává od nich NAD).

Laboratorní diagnostika

- **Bobtnání pouzder** (Quellugova reakce) – smíchání se specifickým antisérem a obarvení metylenovou modří, pozorování pod mikroskopem.
- **Průkaz polysacharidu skupiny b** (imunofluorescence, RIA).

Antigeny a toxicita

- **Antigeny pouzdra** určují příslušnost ke skupině (typ a-f);
- **tělové antigeny**;
- **„ciliostatická substance“** – poškozuje řasinky epitelu, jde pravděpodobně o **endotoxin**.

Patogeneze

Virulence podmíněna přítomností endotoxinu, pouzdra, neopouzdržené kmeny jsou součástí normální mikrobioty horních cest dýchacích. Nejvirulentnější je sérotyp b. Pili zesilují adheenci, IgA proteáza usnadňuje kolonizaci sliznic.

Onemocnění

- Hemofilová epiglottitis – život ohrožující, dítě je schvácené (šetří s dechem), nechce polykat (slintá), moc neohledávat hrdlo (hrozí laryngospasmus), nechce si lehnout (lehnutí může způsobit zapadnutí epiglottis a smrt).
- Pneumonie.
- Otitis media.
- Sinusitis.
- Meningitis purulenta – hlavně u dětí (do 2 let nejčastější etiologické agens meningitid). U nich také hrozí nebezpečí trvalých neurologických následků. U dospělých pak často jako komplikace infekcí HCD.

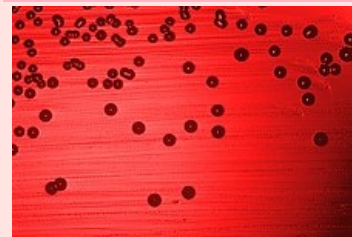
Léčba

- **Aminopeniciliny**, ve 20 % produkce β -laktamáz $\rightarrow$ s inhibítorem.
- **Chloramfenikol**.
- **Sulfisoxazol + streptomycin**.

Haemophilus influenzae

Pasteurellaceae

Haemophilus

Haemophilus influenzae na krevním agaru

Morfologie	G– tyčinka, opouzdřená, nesporulující, nepohyblivá
Vztah ke kyslíku	fakultativně anaerobní
Kultivace	satelitismus stafylokoků nebo mikrokoků na krevním agaru
Antigeny	pouzdrné (typ a-f), tělové
Faktory virulence	pouzdro, neopouzdržené součásti normální flóry
Zdroj	člověk
Přenos	kapénkovou cestou, přímý kontakt s kontaminovaným materiálem (vzácně)
Inkubační doba	24 hodin
Onemocnění	epiglottitis, pneumonie, otitis media, sinusitis, meningitis, artritida
Diagnostika	kultivace vyteru z krku na KA s růstovými faktory, případně s Staph. aureus. MALDI-ToF
Terapie	ampicilin, chloramfenikol, cefalosporiny, sulfonamidy v kombinaci s erytromycinem
Očkování	vakcinace pouzdrným polysacharidem typu b, v ČR součást

- Cefalosporiny

Prevence

Vakcína z pouzderného polysacharidu *Haemophilus influenzae* typu b je součástí povinného očkování ve formě hexavakcíny.

	hexavakcíny
MeSH ID	D006193 (https://www.medvik.cz/bmc/link.do?id=D006193)

Odkazy

Související články

- Epiglottitida

Použitá literatura

- BEDNÁŘ, M, et al. *Lékařská mikrobiologie*. 1. vydání. Marvil, s. r. o., 1996. s. 278–280. ISBN 80-238-0297-6.
- Ústav lékařské mikrobiologie 3. LF UK. *Repetitorium bakteriologie – Haemophilus influenzae* [online]. [cit. 6. 2. 2010]. <<http://mikrobiologie.lf3.cuni.cz/ustavy/mikrobiologie/rep/hain.htm>>.